

به مناسبت نهمین سالگرد درگذشت احمد شاملو

بیانیه کانون نویسندگان ایران

چهارشنبه ۳۱ تیر ۱۳۸۸ - ۲۲ ژوئیه ۲۰۰۹

چند دریا اشک می‌باید
تا در عزای اردو اردو مرده بگیریم؟
چه مایه نفرت لازم است
تا بر این دوزخ دوزخ نابه‌کاری بشوریم؟

زُه سال از خواب ابدی شاعر بزرگ ما گذشت، اما شور و بیداری و امید در ترانه‌های رهائی او همچنان موج می‌زند و شاید هیچ‌گاه مانند امروز به ما نزدیک نبوده است. شاملو، شاعر آزادی، شاعر آینه‌ها و رویاها، شاعر تعهد به انسان و بی‌زاری از وهنی که بر تبار انسان مرود، حضور انسان را بر آفاق روشن آگاهی و رهائی، حیاتی جاودانی بخشید. او بود که در دشوارگذرترین گریوه‌ها و گردنه‌های خطرخیز^۱ مردمان را صلا در داد:
من درد مشترکم، مرا فریاد کن!

احمد شاملو در سراسر زندگی پُرفراز و نشیب خود هرگز در برابر ستم‌کاران و دشمنان آزادی، نه سکوت را برتابید، نه سرسپردگی را، نه گردن خم کردن در برابر نواله‌ی ناگزیر را. شعر بلند او، «شعری که زندگی است»، جز در ستایش آزادی نبود و هیچ‌گاه برای خاموشی و فراموشی سروده نشد.

او از هنگام سرودن مرغ دریا در ۱۳۲۶ تا واپسین شعرش در ۱۳۷۸، در همه حال، در زندان و شهر و خانه، با کلامی جادویی آمیزه‌ای غرورآفرین از عشق، دادخواهی، آزادگی و مردم‌دوستی سر داد. شگفتا که در آخرین قطعه‌ی آخرین شعر به‌چاپ‌رسیده‌اش گفته است: «آن‌گاه دانستم / که مرگ / پایان نیست.» و شگفت‌تر آن که در نخستین سروده‌اش آورده است که «خاموش باش، مرغ! دمی بگذار / امواج سرگردان شده بر آب / کاین خفتگان مرده / مگر روزی / فریادشان برآورد از خاک.»

شاملو در کنار سرودن شعر، با دفاع عملی از آزادی بیان از طریق

انتشار نشریاتی چون خوشه و کتاب‌جمعه از پیش‌تازان ترویج فرهنگ و ادبیات پیشرو بود. کلام و کردار آزادی‌خواهانه‌ی او که به‌حق سرمشق و منشِ نسل پُر امیدِ امروز ماست، ما را جز به راه مبارزه برای تحکیم و گسترشِ آزادی بیان و اندیشه نمی‌خواند.

کانون نویسندگان ایران بر این باور است که گرچه ممکن است چندگاهی آزادی در بندِ حنجره‌ی خاموشِ روزگار قادر به خواندن نباشد، بی‌گمان پرنندگان قفس‌شکن‌اش ... سرانجام آسمانِ چشم به راه خود را باز خواهند یافت- چنان که روزگار ما گواه آن است.

در نهمین سالگرد درگذشت شاعر بزرگ ایران و جهان، در دوم مرداد ۱۳۸۸ همراه با دیگر دوستداران شاملو در ساعت پنج عصر بر مزارش گرد می‌آییم و یاد جاویدش را گرامی می‌داریم.

کانون نویسندگان ایران

۳۰/۵/۸۸